

president vervangen was door Koiso. Ook die eerste stappen waren weer de resultante van krachten die achter de schermen op elkaar botsten: volgens het departement van Groot-Oost-Azië moest vastgesteld worden dat heel 'Indonesië' (het was voor het eerst dat in een officieel Japans stuk de term 'Indonesië' werd gebruikt) in de toekomst 'onafhankelijk' zou worden, dat, als inleiding daartoe, aan Java in de loop van '45 'onafhankelijkheid' diende te worden verleend en dat een Commissie ter Voorbereiding van Java's 'onafhankelijkheid' in het leven zou worden geroepen. Het departement van buitenlandse zaken verklaarde zich daarmee accoord, de legerstaf sprak zich tegen het gebruik van de term 'Indonesië' en het 'onafhankelijk' maken van Java uit en de marinestaf stelde zich op het standpunt dat in de status van de door de marine bestuurd gebieden van Indonesië in elk geval geen enkele wijziging mocht worden gebracht. Het slot van het lied was dat Koiso, conform een besluit dat de Opperste Oorlogsraad op 2 september had genomen, op 7 september inzake 'de onafhankelijkheid van Oost-Indië' (de term 'Indonesië' vermeed hij) in het Japanse Lagerhuis de volgende verklaring aflegde¹:

'In overeenstemming met de verlangens der inheemsens nam het keizerrijk vorig jaar maatregelen met betrekking tot hun deelneming aan het bestuur. In de inmiddels verstreken tijd hebben de inheemsens van de verschillende gebieden de oprechte bedoelingen van het keizerrijk ten volle begrepen en hebben zij hun ontzaglijke krachtsinspanning voor een succesvol einde van de Groot-Oost-Aziatische oorlog systematisch voortgezet; bovendien verdient hun samenwerking met de plaatselijke militaire autoriteiten onze waardering. In het licht van deze omstandigheden en met het oog op het waarborgen van de blijvende welvaart van Oost-Indië verklaart het keizerrijk thans dat de onafhankelijkheid der inheemsens in de toekomst goedgekeurd zal worden.'

Het kon nauwelijks vager. De verklaring (zij werd opnieuw in de marinegebieden in Indonesië pas enkele weken later gepubliceerd) zweeg over het tijdstip waarop die 'onafhankelijkheid' goedgekeurd zou worden en maakte evenmin duidelijk of heel Indonesië dan wel slechts delen ervan 'onafhankelijk' zouden worden. Men was het er intussen in Tokio over eens dat die 'onafhankelijkheid' in elk geval zou gelden voor Java en Sumatra. En er was nòg een besluit genomen: in Indonesië zouden de rood-witte vlag en het *Indonesia Raya* onmiddellijk worden toegestaan.

¹ Tekst o.m. in *Japanese Military Administration in Indonesia: Selected Documents*, p. 259.